

ה. סדר שאמרו חכמים במצות חליצה – למצוה ולא לעכב.
 נחלקו הפוסקים כשירקה היבמה קודם חליצת הנעל, האם החליצה שלאחר כך חליצה פסולה היא וצריכה לחזור על כל האחים (עפ"י מרדכי) אם לאו (ע' אה"ע קסט, מו מח).
 יש מהאחרונים שצדד לומר שאם רקקה לאחר הקריאה, הואיל וכבר התחיל מעשה החליצה, אין זו חליצה פסולה לחזור על כל האחים (שו"ת עונג יום טוב קעד. וסמך שם לענין מעשה בצירוף כמה סניפים).
 עוד על שינוי בסדר הקריאה – ע' בשו"ת אבני נזר אה"ע רכג, מז"מח.

ו. הסדר שמנו חכמים את בגדי הכהונה, אינו סדר הליבישה [אלא נקט התנא הסדר האמור בתורה].
 [לענין הליבישה – המכנסים תחילה (ואינו לעיכובא מאירי. וע' בירור הלכה)].

ז. רבא בשם רב סחורה בשם רב הונא אמר: כל מקום ששנו חכמים דרך מנין – אין מוקדם ומאוחר (יש מהם שאין הסדר משנה להלכה כלל [ומ"מ יש טעם לסדר שנקטו. כ"מ בגמרא. וע' פסחים לט. 'מצוה בחזרת' וברש"י; או"ח תעג, ה. וע"ע בשבת ככו. מח' ריו"ח ורב דימי. וצ"ע במש"כ בשו"ת עמודי אור קיב, א], ויש מהם שהוא למצוה אך לא לעיכובא, וכנ"ל).
 העירו בתוס' מסדר ברכות; אבות, גבורות וקדושת השם. וכן סדר תקיעות – שבדוקא הן.

דף נ

קיא. א. במה תלויה השאלה האם סקילה חמורה משריפה או שריפה חמורה מסקילה?
 ב. במה תלויה השאלה האם סייף חמור מחנק או חנק מסייף?
 ג. מהם המקורות לכך שסקילה ושריפה חמורות מהרג וחנק?

א. נחלקו חכמים ורבי שמעון האם סקילה חמורה משריפה או קלה ממנה. מחלוקתם קשורה בדין בת כהן ארוסה שזינתה; –
 לדעת חכמים, דינה בסקילה כארוסה בת ישראל, ואין דינה כבת כהן נשואה שהוציאה תורה דינה (מחנק) לשריפה – הרי שהסקילה חמורה מן השריפה.
 לדברי רבי שמעון, בת כהן ארוסה דינה בשריפה כנשואה, כסתימת הכתוב. וכשם שבת כהן הנשואה יצאה לידון בחמור מבת ישראל, כך ארוסה יצאה לידון בחמור – מכאן שהשריפה חמורה מן הסקילה. (גם רבי שמעאל סובר כרבי שמעון, שהשריפה חמורה מסקילה – כמבואר להלן).
 לפרש"י ותוס', לחכמים אין מכאן מקור לשיטתם אלא תוצאה; היות והסקילה חמורה לדעתם, לכן סוברים שבת כהן ארוסה בסקילה ולא בשריפה. לדעה זו שיטת חכמים שהסקילה חמורה מבוססת על הסברה שכן ניתנה למגדף ולעובד עבודת כוכבים החמורים, שפושטים ידם בעיקר.
 ולדברי הרמ"ה והרמב"ן, מקור שיטת חכמים הוא מדין בת כהן ארוסה – שדרשו מן הכתובים להיות דינה בסקילה ולא בשריפה.

ב. סברת חכמים מסייף חמור מחנק, שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ועבירתם חמורה ביותר שכן פושטים יד בעיקר. [ומאידך, חנק אינו מפורש בכתוב כלל אלא מהלכה (להלן נג.), ונתקבל שהיא הקלה מכל שאר המיתות. וכן סובר רבי יאשיהו. עפ"י רש"י להלן נב: ד"ה אלא להקל. ובערו"ל נ שם נתקשה בדברי רש"י].
וסברת רבי שמעון (ורבי יונתן – כדלהלן נג. ומסתמא כן דעת רבי ישמעאל. תוס' שם) מבוססת על שיטתו שמדיחי עיר הנדחת דינם בחנק [ולא בסקילה כדעת חכמים], והרי עוון המדיח חמור מעוון הנידח – הרי שחנק חמור מן הסייף.

[שתי המחלוקות הנזכרות אינן תלויות בהכרח זו בזו. ואכן יש מי שכתב בדעת רבי יונתן (נג-נג) שסקילה חמורה משריפה כרבנן, וחנק חמור מסייף כרבי שמעון (עפ"י תורת חיים נג.). ויש מי שכתב בדעת רבי ישמעאל ששריפה חמורה מסקילה וסייף חמור מחנק (ערו"ל נ שם). ואולם התוס' (שם ובתורא"ש) כתבו שמסתמא הסובר כר"ש באחת המחלוקות, סובר גם באחרת כמותו, שלא מצינו שלש מחלוקות בדבר].

ג. סקילה חמורה מסייף; לחכמים – מכך שמדיחי עיר הנדחת דינם בסקילה והנידחים בסייף, והרי כח המדיח מרובה (= עבירתו חמורה) מכח הנידח.
לר' שמעון: מכך שמדיחי עיר הנדחת דינם בחנק והנידחים בסייף, וסקילה חמורה מחנק (כדלהלן) – הרי 'קל וחומר' שחמורה מן הסייף.
סקילה חמורה מחנק; מכך שהוציאה תורה דין ארוסה שזינתה מכלל נשואה, להיותה נידונת בסקילה ולא בחנק – הרי שהסקילה חמורה, שהרי עוון ארוסה חמור יותר מנשואה, שהקלון גדול יותר שפוגמת את עצמה ואת משפחתה. ועוד, שכן סקילה ניתנה למגדף ולעובד ע"ז החמורים שפשטו יד בעיקר. ולחכמים, יכלו לומר מקור נוסף – קל וחומר משריפה או מסייף החמורים מחנק, וסקילה חמורה מהם (תוס').

שריפה חמורה מסייף; לחכמים – מגזרה שוה אביה אביה בת כהן מבת ישראל, כשם שהסקילה האמורה בבת ישראל חמורה מהסייף, כך השריפה.
אעפ"י שפושט ידו בעיקר חמור, והרי עיר הנדחת בסייף – יש לומר מתוך שהחמורו עליהם חומרא נוספת, שממונם אבד, לכך הקלנו במיתתם (עתד"ה קסברי).
לר' שמעון, קל וחומר מחנק החמור מן הסייף [לשיטתו הנ"ל].
שריפה חמורה מחנק; מכך שהוציאה תורה דין בת כהן נשואה שזינתה מחנק [כבת ישראל] לשריפה.
לחכמים ניתן ללמוד גם מג"ש הנ"ל, אלא שהביאו מן המפורש (רש"י. ועתד"ה מה, שזה שפושט [לר' ש] שהוציאה הכתוב נשואה בת כהן להחמיר, מקורו מגזרה שוה 'אביה' האמור בסקילה, סקילה חמורה מחנק, אף 'אביה' האמור בשריפה, שריפה חמורה מחנק.

דפים נ – נא

- ק"ב. מה דינה של בת כהן שזינתה, באופנים דלהלן?
א. היתה נשואה לכהן או לישראל כשר.
ב. בת כהן ארוסה.